

המחלקה לפוליטיקה וממשל

قسم السياسة والحكم

Department of Politics & Government

אוניברסיטת בן-גוריון בנגב
Ben-Gurion University of the Negev

אוניברסיטת בן גוריון בנגב
המחלקה לפוליטיקה וממשל
קורס שנתי תשפ"ג – 2023/24

התמחות במשרדי ממשלה - היבטים ציבוריים פרקטיקה ותיאוריה

סילבוס

מרצה: עמרי כהן

omri@em-is.org

תיאור כללי:

הקורס נועד להקנות כלים תיאורטיים ומעשיים לסטודנטים המעוניינים ולהתמחות במשרדי ממשלה שונים וללמוד על השירות הציבורי והעבודה במשרדי הממשלה. במהלך הקורס העיוני וההתמחות, סטודנטים ילמדו כיצד מתקבלות החלטות ומדיניות יוצאת אל הפועל במשרדי הממשלה, מהי קבלת החלטות מבוססת-נתונים, ומהן ההטיות האפשריות בהליך קבלת ההחלטות. בנוסף, ידונו הסטודנטים במתחים הקיימים במגזר הציבורי ובאלו שבין הרשות המבצעת לרשויות אחרות. בפרט, יושם דגש על פעילות משרדית המקדמת שינוי עומק בחברה, על האופנים בהם מבוצעת מדיניות הממשלה, ובמכשולים לקידום שינויים, כמו גם על תאוריות במדיניות ציבורית. במהלך הקורס, הסטודנטים יידרשו לנתח באופן ביקורתי את הנעשה במשרדי הממשלה ולפתח חשיבה תיאורתית על מושגים כגון שיוויון, צדק חלוקתי, זכויות אזרח ואדם, דמוקרטיה, משילות ועוד. במקביל, יבחנו הסטודנטים כיצד הפן הרעיוני נפגש עם הצדדים המעשיים של עבודת המשרד הממשלתי.

The course is designed to provide theoretical and practical tools for students who wish to complete an internship in a governmental ministry and learn about public service. During the course, students will learn how decisions are made and policies implemented in government ministries, about data-based decision-making, and about the possible biases in the decision-making. In addition, students will discuss existing tensions in the public sector and those between the executive branch and other branches. In particular, an emphasis will be placed on ministry activities that promote profound social transformations, on the ways in which governmental policy is implemented, and on obstacles to promoting change, as well as on theories in public policy. During the course, students will be required to critically analyze the work of government ministries and develop critical thinking on concepts such as equality, distributive justice, civil and human rights, democracy, governance and more. At the same time, students will examine compare theoretical aspects with the practical aspects of governmental work and policy.

דרישות כלליות:

קורס זה מטרתו לשלב סטודנטים בתחומי התמחות במשרדי ממשלה במגוון תחומי עיסוק ובמגוון תכניות התמחות ייעודיות. תכנית ההתמחות נועדה לחשוף סטודנטים לעבודת הממשלה ומשרדיה, להליכי קבלת ההחלטות וכן להקנות כלים לעבודה בשירות הציבורי. סטודנטים שיתקבלו לתכנית יהיו מחויבים להקדיש/להשקיע יום בשבוע לצורך התמחות בהיקף 8 ש"ש ובמשך שנה אקדמית מלאה. הסטודנטים יהיו מחויבים לבצע את המטלות הדרושות ולהגיע בזמנים המבוקשים בהתאם לכל משרד ומשרד. לצד תכנית ההתמחות יעברו הסטודנטים שיעורים עיוניים שמטרתם מצע תיאורטי המקשר בין הספרה הציבורית לספירה האקדמית, וסביב סוגיית כגון זכות האדם ושוויון בתיאוריה ובפרקטיקה. זאת מתוך רצון להעניק לסטודנטים כלים נוספים לניתוח סוגיות ציבוריות. כמו כן יתקיימו הרצאות אורח ופעילויות מעשיות. המפגשים העיוניים יתקיימו במתכונות דו חודשית וסך הכל יתקיימו 13-14 מפגשים במשך השנה האקדמית.

מבנה הקורס	הקורס מחולק לחלק עיוני וכן לחלק מעשי (התמחות במשרדים השונים)
מרכיבי הציון הסופי	<ul style="list-style-type: none"> פרזנטציה – 10% הכנת פוסטר מסכם או סרטון – 20% הערכת התמחות – 20% עבודת מסכמת – 50%
מקום ואופי הקורס	הקורס משלב הרצאות פרונטאליות ודיון קבוצתי לצד התמחות. השיעורים יתקיימו ביום ג' בשעה 12:00 עד 14:00 (אחת לשבועיים, פרסום תאריכים מדויקים במודל)
נוכחות, קריאה והכנת החומר	המפגשים במהלך הקורס יתקיימו במתכונת של דיון בשאיפה לבחון מגוון רחב של נושאים. אינכם נדרשים לקרוא את רשימת הקריאה המצורפת, למעט חומרים אליהם אפנה באופן מפורש במסגרת הקורס. הנוכחות בשיעורים היא חובה בכפוף לתקנון הלימודים. חומרי קריאה יועלו לאתר הקורס משיעור לשיעור. ייתכנו שינויים בחומרי הקריאה במהלך הקורס
יצירת קשר	ניתן ליצור קשר בדוא"ל omri@em-is.org שעות קבלה בתיאום מראש בימי שלישי בהם מתקיים הקורס

רשימת קריאה ומטלות

מפגש 1 24/10	היכרות ומבוא להתמחות	<ul style="list-style-type: none"> הכנה לראיון עבודה (קורות חיים, התנהלות בראיון עבודה וכניסה לעבודה/התמחות)
מפגש 2	המשך מבוא	<ul style="list-style-type: none"> הצגת תרגיל לשיעורי פרזנטציה הצגת תהליכי שינוי במסגרת ההתמחות. מהי תאוריית שינוי? (change theory) כישורי כתיבה, עבודה במשרד, ארגון. מטלה: הכנת תרשים תהליכי שינוי
מפגש 3		<ul style="list-style-type: none"> היכרות עם משרדי הממשלה השונים ותפקידם.

<ul style="list-style-type: none"> • גופי הממשל: https://www.gov.il/he/departments • עיון בספר תוכניות העבודה הממשלתי לשנת 2022. הסבר קצר מהו ספר זה: https://www.csf.org.il/2019/06/19/plans-the-government • מבוא לרגולציה • דיון בתקציב הממשלה לפי נתוני https://next.obudget.org • מילון מונחים: https://www.gov.il/he/Departments/faq/terms_work_plans 	מבט על - משרדי הממשלה	
<ul style="list-style-type: none"> • היכרות עם משרדי הממשלה השונים ותפקידם. • גופי הממשל: https://www.gov.il/he/departments • עיון בספר תוכניות העבודה הממשלתי לשנת 2022. הסבר קצר מהו ספר זה: https://www.csf.org.il/2019/06/19/plans-the-government • דיון בתקציב הממשלה לפי נתוני https://next.obudget.org • מילון מונחים: https://www.gov.il/he/Departments/faq/terms_work_plans <p>חומר קריאה: אבי בן בסט ומומי דהן. (2006) מאזן הכוחות בתהליך התקצוב.</p>	...המשך	
<ul style="list-style-type: none"> • סדנאות: חיפוש עבודה פרואקטיבי סדנת לינקדין+צילומים ייעוץ קריירה 	יום קריירה	מפגש 4 5/12
<ul style="list-style-type: none"> • עיון באתר: https://www.csf.org.il/civil-society-portal <p>חקר מרחבי ההשפעה הקשורים במשרדי הממשלה. חלוקה לקבוצות לפי התמחויות, חקר והצגת נושא לכיתה פייטלסון, ערן. "העברת התכנון לאוצר: דיון ביקורתי בנוגע להגיונות שמאחורי החלטה זו." על הכוונת (על משבר מחירי הדיור)</p>	מהם "מהרחבי ההשפעה" בחברה שלנו?	מפגש 5
<ul style="list-style-type: none"> • שיתוף החברה האזרחית – ממשק בין משרדי ממשלה לחברה • אתר "שיתופים": http://sheatufim.org.il/subject/cross-sector • מהי "משילות משתפת"? <p>המשך קריאה: Heller, Patrick. Participation and Democratic Transformation: Building Effective Citizenship in Brazil, India and South Africa</p>	עבודה מול משרדי הממשלה	מפגש 6
<ul style="list-style-type: none"> • "חושפים את משרד האוצר" (פרק של עובדה) • קרן טרנר ושאל מרידור באמת לא הבינו את גודל האירוע (עיתון דבר) • "עובדה" בשירות פקידי האוצר והבורגנות (אתר העוקץ) 	מתחים בין רשויות. מי המחליט? מי	מפגש 7

פילק, דני. (2011) "ריבונות העם" מפתח 4 . המשך דיון: מתחים בין משרדים וזרועות שאמונים על אותם תחומים	הריבון?	
<ul style="list-style-type: none"> מושגים שונים של צדק: סקירה כללית של רעיונות בולטים (למשל, רולס, סאן ונוסבאום, וולצר...) דהאן, יוסי (2007). <i>תיאוריות של צדק חברתי</i>. האוניברסיטה הפתוחה 	תיאוריה: צדק ושיוויון	מפגש 8
<ul style="list-style-type: none"> Ronald Dworkin (2002), <i>Sovereign Virtue: The Theory and Practice of Equality</i>. Cambridge, MA: Harvard University press עוז-זלצברגר, פניה. "ג'ון רולס על צדק ושיוויון" הצגת מקרה בוחן לאור התיאוריה ודיון 	צדק ושיוויון (המשך)	
Binderkrantz et al. (2015). "Interest Group Access to the Bureaucracy, Parliament, and the Media"	אי-שיוויון ומדיניות	מפגש 9
<ul style="list-style-type: none"> כרמי, נעמה. "תולדותיו של רעיון. ההיסטוריה של זכויות האדם" Donnelly, Jack. (2013) <i>Universal Human Rights in Theory & Practice</i>. 	זכויות אדם	מפגש 10
<ul style="list-style-type: none"> דמוקרטיה כשלטון עצמי משותף אביחי דורפמן, 2016. קטעים נבחרים מהקבצים: Cunningham, F. (2002). <i>Theories of democracy: A critical introduction</i>. Routledge. Terchek, R. J. <i>Theories of democracy: A reader</i>. T. C. Conte 	דמוקרטיה	מפגש 11
<ul style="list-style-type: none"> Stigler, George J. "The theory of economic regulation" Baldwin and Cave. <i>Understanding Regulation</i> 	רגולציה	מפגש 12
מפגש סיכום—ייקבע מועד בהמשך השנה	סיכום	מפגש 13

הערה: במהלך השנה ייתכנו שינויים בשיעורים העיוניים, בהתאם להתקדמות הקורס והזדמנויות לאירוח מרצים מומחים

מטלות נוספות במהלך השנה: מיפוי עבודת המשרד מנקודת מבט המתמחה, פרזנטציות קצרות על פי נושאי עניין, סיכום מאמר או נושא לקראת שיעור וכדומה. מטלות כגון אלו ימסרו לסטודנטים.ות בשיעורים.